

Remiss av Kustbevakningens hemställan om lag- och förordningsändringar för en mer effektiv samordning av civila behov av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation samt insamling, bearbetning och analys av sjörelaterad information i syfte att skapa sjölägesbilder och analyser av dessa för eget och andra myndigheters behov (Fö2024/01744)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i Kustbevakningens hemställan om lag- och förordningsändringar. Journalistförbundets yttrande begränsas i huvudsak till de delar av hemställan som innebär begränsningar av den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

Så här beskriver Kustbevakningen själva om syftet med förslagen som Kustbevakningen lägger fram i sin hemställan till regeringen:

"Hemställan avser författningsändringar som syftar till att möjliggöra för Kustbevakningen att utveckla sitt arbete med att, i samverkan med andra myndigheter, samordna civila behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation samt att möjliggöra för Kustbevakningen att skapa mer kompletta och relevanta sjölägesbilder och analysera dessa för eget och andras behov samt förmedla dessa till berörda myndigheter. Hemställan avser också författningsändringar som syftar till att utöka Kustbevakningens uppdrag att självständigt förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet."

Merparten av förslagen i hemställan är förändringar i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att uppgifter som Kustbevakningen hanterar ska omfattas av sekretess. Det handlar om uppgifter som förekommer i verksamhet som avser förande av eller uttag ur Kustbevakningens register för samordning av civila behov av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation (OSL, 18 kap. 18 b §). Det handlar också om uppgifter som förekommer i verksamhet som avser insamling, bearbetning och analys av sjörelaterad information som syftar till att skapa sjölägesbilder och analyser av dessa (OSL, 18 kap. 18 d §).

Kustbevakningen föreslår i hemställan att uppgifterna ska skyddas av ett så kallat omvänt skaderekvisit, det vill säga att sekretess ska vara huvudregel. Journalistförbundets erfarenhet av sekretessbestämmelser med omvänt skaderekvisit är att de i praktiken tillämpas som absolut sekretess och att insynen därmed är mycket kraftigt begränsad. I hemställan föreslås dessutom att sekretessen ska följa med uppgiften om Kustbevakningen lämnar vidare uppgiften till en annan myndighet. Sammantaget skulle Kustbevakningens förslag, om det blir verklighet, leda till en omfattande inskränkning av möjligheterna till insyn i Kustbevakningens verksamhet.

I hemställan föreslår Kustbevakningen att myndighetens uppdrag ska utökas. Det handlar om en omfattande förändring av myndighetens arbete, vilket enligt myndigheten kräver ökad sekretess. Enligt Journalistförbundet är detta en fråga som inte bör beredas av myndigheten själv i form av en hemställan. Enligt regeringsformen 7 kap. 2 § ska "behövliga upplysningar och yttrande" inhämtas vid beredningen av regeringsärenden. Även om denna bestämmelse enbart ansetts omfatta beredningsförfarandets yttre del, det vill säga till exempel remissförfarandet, måste beredningskravet även anses innebära ett visst mått av objektivitet. Enligt Journalistförbundet bör frågan istället utredas av en utomstående part, inte Kustbevakningen, för att frågan ska belysas på ett allsidigt sätt. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

För det fall att regeringen avser att gå vidare med förslagen om förändringar i OSL, anser Journalistförbundet att de förslagna bestämmelserna i OSL, 18 kap. 18 b och 18 d §§, bör ha ett rakt skaderekvisit för att möjliggöra insyn i Kustbevakningens verksamhet.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet